

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE

**Statistički izvještaj za optuženu punoljetnu osobu protiv koje je kazneni
postupak pravomoćno završen (SK-2)
za 2025.**

Organizacijska jedinica: Sektor demografskih i društvenih statistika / Služba statistike kaznenog
pravosuđa i socijalne zaštite

Priredila: Gordana Finzir

lipanj 2026.

0. Osnovne informacije

- Svrha, cilj i predmet istraživanja

Cilj je izrađivanje pokazatelja o optuženim i osuđenim punoljetnim počiniteljima kaznenih djela kao važan instrument za proučavanje strukture kriminaliteta i odluka tijela kaznenog postupka.

Sadržaj čine demografski podaci o punoljetnom počinitelju (spol, starost, zanimanje, državljanstvo, bračno stanje, školska sprema), podaci o sudioništvu, istražnom zatvoru, kaznenom djelu, pokušaju, stjecaju, vrsti odluke, izrečenim kaznama i drugim mjerama te trajanju postupka. Rezultati istraživanja mogu biti temelj za kvalitetnu analizu kriminaliteta u Republici Hrvatskoj. Posebno zanimljivi i korisni mogu biti podaci o spolu i dobi počinitelja, vrsti kaznenog djela, izrečenim kaznama i drugim mjerama, trajanju postupka, broju ranijih osuda, povijesnoj usporedbi broja optuženih i osuđenih počinitelja prema skupinama kaznenih djela.

Predmet istraživanja jesu punoljetne osobe protiv kojih je sudu podnesena optužnica ili privatna tužba, protiv kojih je kazneni postupak pravomoćno završen odlukom suda kojom se obustavlja kazneni postupak, optužba odbacuje, donosi oslobađajuća ili odbijajuća presuda, određuje prisilni smještaj za nebrojivu osobu ili se počinitelj proglašava krivim.

- Izvještajno razdoblje

Kalendarska godina

- Pravni akti i drugi sporazumi

Europska razina: dogovor između država (džentlmenski sporazum) postignut na Radnoj skupini Eurostata za statistiku kriminala i kaznenog pravosuđa omogućuje usklađivanje metodologije među državama članicama EU-a, čime se postiže komparativna analiza kaznenih statistika.

Nacionalna razina:

Zakon o službenoj statistici (NN, br. 25/20., 155/23. i 124/25. – ispravak)

Kazneni zakon (NN, br. 125/11., 144/12., 56/15., 61/15. – ispravak, 101/17., 118/18., 126/19., 84/21., 114/22., 114/23., 36/24. i 136/25.) – definira kaznena djela i sankcije

Zakon o kaznenom postupku (NN, br. 152/08., 76/09., 80/11., 121/11. – pročišćeni tekst, 91/12., 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17., 126/19., 130/20., 80/22., 36/24., 72/25. i 13/26.) – regulira postupak vođenja kaznenih predmeta.

Zakon o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (NN, br. 76/09., 116/10., 145/10., 57/11., 136/12., 148/13., 70/17. i 136/25.) – odnosi se na specijalizirane istrage i kaznene postupke.

Zakon o područjima i sjedištima sudova – (NN, br. 67/18. i 21/22.). – definira nadležnosti i organizaciju sudova.

Ovi zakoni osiguravaju pravnu osnovu za evidentiranje kaznenih postupaka i omogućuju dosljednu primjenu metodologije u statističkim istraživanjima poput SK-2.

- Sustav klasifikacija

Klasifikacija kaznenih djela Državnog zavoda za statistiku (temelji se na člancima/stavcima/točkama Kaznenog zakona i njihovim međusobnim vezama).

Nacionalna klasifikacija zanimanja 2010. – NKZ 10.

- Statistički pojmovi i definicije

Kriminalitet u smislu statističkih istraživanja obuhvaća pojavu od podnošenja prijave za počinjeno kazneno djelo do pravomoćnog okončanja postupka od strane državnog odvjetništva, odnosno suda.

1. Počinitelj – prikupljaju se podaci o počinitelju kaznenog djela (spol, datum i godina rođenja, zanimanje, državljanstvo, bračno stanje, školska sprema i drugi podaci). Optužena osoba jest punoljetna osoba protiv koje je sudu podnesena optužnica ili privatna tužba, protiv koje je kazneni postupak pravomoćno završen odlukom suda kojom se obustavlja kazneni postupak, optužba odbacuje, donosi oslobađajuća ili odbijajuća presuda, određuje prisilni smještaj za neubrojivu osobu ili se počinitelj proglašava krivim. Osuđena osoba jest punoljetna osoba proglašena krivom prema kojoj je izrečena kazna ili druga mjera: zatvor, novčana kazna, odgojne mjere ili se osoba proglašava krivom, a oslobađa kazne.

Pod pojmom godine života smatraju se godine starosti koje su osobe navršile u doba počinjenja kaznenog djela, a ne godine starosti u vrijeme donošenja odluke.

2. Kazneno djelo – prikupljaju se podaci o kaznenom djelu opisanom u Kaznenom zakonu, primijenjenom zakonu i godini počinjenja kaznenog djela te podaci o pokušaju i stjecaju.

Kazneno djelo prema načelu zakonitosti iz članka 2. Kaznenog zakona: "Nitko ne može biti kažnjen za djelo koje prije nego je počinjeno nije bilo utvrđeno zakonom ili međunarodnim pravom kao kazneno djelo, niti mu se može izreći kazna ili druga kaznenopravna sankcija koja nije bila određena zakonom."

3. Podaci o odluci suda – vrsta odluke i razlozi – Kada je kazneni postupak pravomoćno završen odlukom suda, može doći do odbačaja optužnice, obustave kaznenog postupka, oslobađajuće presude, odbijajuće presude, odluke prema neubrojivoj osobi ili je optužena osoba proglašena krivom (uključujući i presude na temelju sporazuma stranaka).
 4. Izrečena kazna ili druga mjera – Nakon završenoga kaznenog postupka optužena osoba može biti proglašena krivom te joj se u tom slučaju izriče kazna zatvora, novčana kazna, odgojna mjera ili maloljetnički zatvor ili se proglašava krivom, a oslobađa se kazne. Ako počinitelj s jednom ili nekoliko radnji počini više kaznenih djela za koja mu se istodobno sudi, riječ je o stjecaju kaznenih djela. Sud za svako kazneno djelo utvrđuje kaznu prema zakonu, a zatim za sva ta djela izriče jedinstvenu kaznu. Mlađemu punoljetnom počinitelju (od 18 do 21 godine) koji je počinio kazneno djelo kao punoljetna osoba sud može izreći maloljetnički zatvor ili odgojnu mjeru. Ako je mlađi punoljetni počinitelj tijekom postupka navršio 21 godinu života, sud može umjesto maloljetničkog zatvora izreći kaznu zatvora.
 5. Datum podnošenja prijave, datum primitka optužbe i datum pravomoćnosti odluke – Datum podnošenja prijave jest datum primitka kaznene prijave u državno odvjetništvo. Datum primitka optužbe jest točan datum kada je optužba ili privatna tužba zavedena u upisnik suda, a datum pravomoćnosti odluke jest datum kada je sud donio pravomoćnu odluku po optužnici.
- Statistička jedinica
Jedinica promatranja jest optuženi punoljetni počinitelj kaznenog djela protiv kojeg je kazneni postupak pravomoćno završen.
 - Statistička populacija
Jedinice promatranja jesu optuženi punoljetni počinitelji kaznenih djela protiv kojih je kazneni postupak pravomoćno završen, a mogu biti počinitelji, supočinitelji, poticatelji ili pomagatelji.

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Nacionalni korisnici: ministarstva i druga tijela državne uprave, organizacije civilnog društva specijalizirane za borbu protiv nasilja, akademska zajednica, mediji

Međunarodni korisnici: Eurostat (Statistički ured Europske unije), Ured Ujedinjenih naroda za droge i kriminal

1.1.1. Potrebe korisnika

Nacionalni korisnici: ministarstva i druga tijela državne uprave najčešće traže dostavu podataka o optuženim i osuđenim osobama zbog potrebe izrade izvješća ili očitovanja na međunarodne dokumente (primjerice, za koruptivna kaznena djela, kaznena djela s elementima nasilja i sl.).

Korisnici podataka koji se na redovitoj osnovi služe podacima statistike pravosuđa jesu osobe koje su u relevantnoj mjeri već upoznate s ovim područjem (profesori, suci, državni odvjetnici, studenti). Zbog toga udovoljavanje njihovim potrebama nije potpuno ostvarivo pružanjem osnovnih statističkih agregata jer se oni tim podacima uglavnom koriste ili za prikaz i analizu nekog fenomena ili za podlogu određenih pravnih ili organizacijskih prilagodbi. Nadalje, važna je i razina detaljnosti istraživanja SK-2 jer su korisnici tih statistika u relevantnom broju slučajeva stručnjaci iz područja materijalnoga i procesnoga kaznenog prava. Stoga je razina informacija kojima raspolažu, narav njihovih pitanja i potreba potencijalno složenija od statistika koje su od primarne važnosti za širu javnost.

Međunarodni korisnici: Eurostat (Statistički ured Europske unije), Ured Ujedinjenih naroda za droge i kriminal svake godine dostavljaju državama na ispunjavanje opsežan zajednički upitnik Istraživanje Ujedinjenih naroda o trendovima u kriminalu i funkcioniranju sustava kaznenog pravosuđa (upitnik UN-CTS).

1.1.2. Zadovoljstvo korisnika

Prvo istraživanje o zadovoljstvu korisnika Državnog zavoda za statistiku provedeno je 2013., zatim 2015. i 2022., a posljednje je provedeno potkraj 2024. Rezultati istraživanja mogu se provjeriti na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku – [Istraživanje o zadovoljstvu korisnika](#).

1.2. Potpunost

Područje koje obuhvaća istraživanje SK-2 zakonski je regulirano. Kazneni progon i kazneni postupak ponajprije su regulirani Zakonom o kaznenom postupku, koji je organski zakon. Taj zakon striktno uređuje aspekte koji su važan dio obrasca SK-2 (poduzima li se kazneni progon po službenoj dužnosti ili ne, koje odluke sud može donijeti i na temelju kojih razloga i sl.). Opseg informacija koje su tijela kaznenog progona i kaznenog postupka ovlaštena tražiti od okrivljenika propisan je Zakonom o kaznenom postupku (ponajprije člancima 272. i 413.). Članak 202. daje definicijski okvir za izradu i primjenu statističkih definicija za istraživanje SK-2. Kazneni zakon, koji sadržava katalog kaznenih djela (i temelj je klasifikacije kaznenih djela Državnog zavoda za statistiku), također je organski zakon. Na razini Europske unije trenutačno je glavni metodološki okvir za primjenu u statistici pravosuđa zajednički upitnik Eurostata i Ureda Ujedinjenih naroda za droge i kriminal Istraživanje Ujedinjenih naroda o trendovima u kriminalu i funkcioniranju sustava kaznenog pravosuđa (upitnik UN-CTS), koji omogućuje međunarodnu usporedivost podataka. Definicije kaznenih djela primjenjuju se prema Međunarodnoj klasifikaciji delikata za statističku upotrebu, čime se osigurava dosljedno uparivanje nacionalnih kaznenih djela s međunarodnim kategorijama.

Rezultati istraživanja SK-2 služe za popunjavanje dijela upitnika koji se odnose na optužene i osuđene osobe, čime se statistička obrada pravosudnih podataka usklađuje s europskim standardima.

Prikupljanje podataka iz područja statistike kriminala nije obvezno, ali je predviđeno rezolucijom 1984/48 Ekonomskog i socijalnog vijeća Ujedinjenih naroda od 25. svibnja 1984. Eurostat je dobio mandat u okviru haškog programa iz 2004. sa svrhom jačanja slobode, sigurnosti i pravde u Europskoj uniji za razvoj usporedivih statistika o kriminalu i kaznenom pravosuđu. Sustav se poboljšava i proširuje kao dio provedbe štokholmskog programa iz 2009., kojemu je cilj otvorena i sigurna Europa koja služi građanima i štiti ih. Komisija je u 2012. utvrdila glavne strategije koje treba prihvatiti za poboljšanje prikupljanja podataka iz područja statistike kriminala u obliku akcijskog plana za statistiku za razdoblje 2011. – 2015. Sljedeće obvezne setove podataka provodi Eurostat u ime Glavne uprave za migracije i unutarnje poslove: setovi podataka o trgovini ljudima: Direktiva EU 2011/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. o sprečavanju i suzbijanju trgovine ljudima i zaštiti njegovih žrtava te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2002/629/PUP; setovi podataka o krijumčarenju migranata u skladu s Direktivom Vijeća 2002/90/EZ od 28. studenoga 2002. o definiranju olakšavanja neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka te Akcijskim planom EU-a za borbu protiv krijumčarenja migranata za razdoblje 2021. – 2025.; setovi podataka o kibernetičkom kriminalu u skladu s Direktivom 2013/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 12. kolovoza 2013. o napadima na informacijske sustave i o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2005/222/PUP.

1.2.1. Stopa potpunosti podataka

Pokazatelj nije primjenjiv.

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Nije primjenjivo (istraživanje se ne temelji na uzorku).

2.1.1. Pokazatelji uzoračke pogreške

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2. Neuzoračka pogreška

Nema pogrešaka povezanih s nadpokrivenošću i podpokrivenošću. Obuhvat istraživanja je potpun jer je uređen nacionalnim pravnim propisima i nema pogrešaka neodgovora jedinice. Pogreške povezane s neodgovorom za ključne varijable ispravljaju se kontaktiranjem izvještajnih jedinica. Imputacije se ne obavljaju.

2.2.1. Pogreška obuhvata

Obuhvat je potpun. Ovo istraživanje ne provodi se na uzorku, a obuhvat je uređen pravnim propisima (ponajprije Zakonom o područjima i sjedištima sudova).

2.2.2. Stopa nadobuhvata

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.3. Pogreška mjerenja

Podaci za istraživanje SK-2 prikupljaju se s putem e-spisa Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, pri čemu je struktura varijabli unaprijed definirana. Za većinu istraživanih kategorija predodređeni su modaliteti odgovora, najčešće u obliku padajućih izbornika, što omogućuje dosljedno evidentiranje podataka. Automatizirani sustav navigacije, ovisno o odgovoru na pojedino pitanje, usmjerava ispitanika na sljedeće relevantno pitanje te omogućuje blokadu odgovora na neprimjenjiva pitanja.

Radi cjelovitosti i točnosti statističkih slogova, podnošenje izvještaja SK-2 pomoću e-spisa nije moguće bez unosa svih obvezatnih podataka. Prikupljeni podaci učitavaju se u strukturiranom obliku koji odgovara matrici pripremljenoj u bazi za pohranu i obradu podataka Generator, čime se uklanjaju pogreške pri unosu.

U bazi Generator podaci se automatski ažuriraju pri svakome novom učitavanju, dok su pripremljene standardizirane tablice usklađene sa strukturom statističkih rezultata predviđenih za redovitu diseminaciju.

Također, radi dosljednosti i kontinuiteta u statistici pravosuđa, stavke klasifikacije kaznenih djela u primjeni usklađene su, osim u slučajevima kada to nije moguće, s prijašnjom klasifikacijom kaznenih djela.

2.2.4. Pogreška neodgovora

Na početku travnja 2025. počelo je preuzimanje podataka s pomoću e-spisa Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije.

Nadležni općinski / županijski sud unosi putem e-spisa podatke za svaku optuženu osobu za koju je donio pravomoćnu odluku u kaznenom postupku.

Podnošenje izvještaja SK-2 putem e-spisa nije moguće ako nisu uneseni svi traženi podaci.

2.2.5. Stopa neodgovora jedinice

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.6. Stopa neodgovora na određenu varijablu

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.7. Pogreška obrade

Imputacije se ne obavljaju, a podaci koji nedostaju ili su po klasifikaciji pogrešno razvrstani rješavaju se kontaktiranjem izvještajnih jedinica.

2.2.8. Stopa imputacije

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.9. Pogreška izbora modela

Nije primjenjivo jer se istraživanje ne provodi na uzorku.

2.3. Revizija podataka

2.3.1. Politika revizije podataka

Na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku na poveznici [Opća revizijska politika DZS-a](#) korisnici statističkih podataka obaviješteni su o revizijama.

2.3.2. Praksa revizije podataka

U istraživanju se ne objavljuju privremeni podaci i zato nije primjenjiva revizija podataka. U slučaju potrebe može se objaviti ispravak objavljenih statističkih podataka.

2.3.3. Prosječna veličina revizije podataka

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.4. Desezoniranje

Podaci se ne desezoniraju.

3. Pravodobnost i poštivanje rokova objavljivanja

3.1. Pravodobnost

Osnovni rezultati: T + 4 mjeseca

Detaljni rezultati: T + 5 mjeseci

3.1.1. Pravodobnost prvih rezultata

Pokazatelj nije primjenjiv.

3.1.2. Pravodobnost konačnih rezultata

Pravodobnost konačnih rezultata jest T + 4 mjeseca.

3.2. Poštivanje rokova objavljivanja

Nema odstupanja između planirane i realizirane objave.

3.2.1. Poštivanje rokova objavljivanja – dostava i objavljivanje

Pokazatelj nije primjenjiv.

4. Pristupačnost i jasnoća

Priopćenje (osnovni podaci) i PC-Axis baze podataka (detaljni podaci) objavljuju se na godišnjoj razini i nalaze se na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku.

4.1. Priopćenja

Redovita diseminacija – Priopćenje [Punoljetni počinitelji kaznenih djela prema vrsti odluke u 2025.](#)

4.2. Mrežna baza podataka

PC-Axis baze podataka Počinitelji kaznenih djela – punoljetni

Informacije o mrežnim bazama podataka dostupne su na poveznici [PX-Web - Odaberi tablicu.](#)

Objavljuje se jedanput na godinu, početkom svibnja (podaci se odnose na prethodnu kalendarsku godinu).

4.3. Pristup mikropodacima

Uvjeti prema kojima određeni korisnici mogu imati pristup mikropodacima propisani su [Pravilnikom o uvjetima i načinu pristupa i korištenja povjerljivih statističkih podataka Državnog zavoda za statistiku za znanstvene svrhe](#) (NN, br. 5/23.).

4.4. Dokumentacija o metodologiji

Temeljne metodološke informacije pružaju se u Priopćenju [Punoljetni počinitelji kaznenih djela prema vrsti odluke u 2025.](#) (u poglavlju Metodološka objašnjenja) i u PC-Axis bazi podataka Počinitelji kaznenih djela – punoljetni (dio Metodoloških objašnjenja), dostupno na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku.

5. Usklađenost i usporedivost

5.1. Koeficijent asimetričnosti kod zrcalnih statistika

Nije primjenjivo.

5.2. Usporedivost tijekom vremena

Kazneni zakon ima velik utjecaj na vremensku usporedivost glavnih statističkih pokazatelja u istraživanju SK-2 jer sadržava katalog gotovo svih kaznenih djela u nacionalnome pravosudnom sustavu.

Aktualni Kazneni zakon (NN, br. 125/11., 144/12., 56/15., 61/15. – ispravak, 101/17., 118/18., 126/19, 84/21., 114/22., 114/23., 36/24. i 136/25.) stupio je na snagu 1. siječnja 2013. Prije tog zakona, od 1998., bio je na snazi prijašnji Kazneni zakon (NN, br. 110/97. i kasnije izmjene).

Kako bi se omogućila metodološka dosljednost podataka, identična kaznena djela koja se nalaze u različitim kaznenim zakonima uparuju se i iskazuju prema klasifikaciji aktualnoga Kaznenog zakona. Kaznena djela koja se ne mogu metodološki uskladiti iskazuju se zasebno u statističkim analizama istraživanja SK-2.

Donošenje novoga Kaznenog zakona može imati važan utjecaj na podatke iz istraživanja SK-2, primjerice, ako su određena kaznena djela prebačena u područje prekršajnog zakonodavstva, što utječe na njihovu statističku evidenciju. Ove metodološke promjene uvijek su pojašnjene korisnicima kako bi se postignula dosljednost u analizi trendova kaznenih postupaka.

5.2.1. Duljina usporedivih vremenskih serija

Duljina usporedivih vremenskih serija jest 29 godina.

5.2.2. Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Dosad nije bilo prekida u vremenskim serijama istraživanja SK-2. Ključni razlog tomu jest metodologija izrade nove klasifikacije kaznenih djela, koja se najčešće provodi pri stupanju na snagu novoga Kaznenog zakona. Pri ažuriranju klasifikacije kaznenih djela stavke iz aktualne klasifikacije uparuju se sa stavkama iz prijašnje klasifikacije kaznenih djela (koja je izrađena na temelju dotad važećega Kaznenog zakona), ako su sadržajno identične. Time se postiže kontinuitet evidencije i omogućuje usporedba podataka u različitim pravnim ciklusima. Kaznena djela koja nije moguće metodološki uskladiti iskazuju se zasebno kako bi se osigurala transparentnost i točnost podataka unutar istraživanja SK-2. Također, ako se na počinitelja primjenjuje prijašnji Kazneni zakon zbog načela primjene blažeg zakona, njegova kaznena djela mogu biti iskazana prema novoj klasifikaciji kaznenih djela, čime se održava statistička dosljednost i omogućuje analiza pravnih promjena u vremenskim serijama istraživanja SK-2.

5.3. Usklađenost kratkoročnih i godišnjih statistika

Pokazatelj nije primjenjiv.

5.4. Usklađenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj nije primjenjiv.

5.5. Usklađenost s podacima iz administrativnih izvora

Pokazatelj nije primjenjiv.

6. Trošak i opterećenje

6.1. Trošak

U sklopu aktivnosti Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (e-spis, Aktivnost 13) u 2024. poduzeto je niz aktivnosti kako bi se prikupljanje podataka za SK-2 istraživanje s dosadašnjega tiskanog obrasca zamijenilo izravnim preuzimanjem iz administrativnih baza Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije. Provođenje aktivnosti završeno je potkraj ožujka 2025. te je s početkom travnja 2025. počelo preuzimanje podataka s pomoću e-spisa Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije.

Zahvaljujući digitaliziranom sustavu prikupljanja podataka, troškovi prikupljanja podataka minimalni su, pri čemu su ažuriranja upitnika prilagođena zakonskim izmjenama.

Troškovi obrade i diseminacije podataka uključuju:

- razmjerni dio radnih sati osobe koja radi na istraživanju SK-2 u Službi statistike kaznenog pravosuđa i socijalne zaštite,
- određeni kontingent čovjek/sat za osobe angažirane na ovom istraživanju u Službi za publicistiku,
- resurse Sektora informatičkih tehnologija, koji su zaduženi za održavanje mrežnog upitnika te redovitu godišnju prilagodbu podataka u bazi za pohranu i obradu podataka Generator.

Integrirani sustav prikupljanja podataka osigurava kontinuiranu metodološku dosljednost, dok automatizirani mehanizmi ažuriranja i validacije podataka omogućuju pouzdanu statističku analizu istraživanja SK-2.

6.2. Opterećenje

Opterećenje izvještajne jedinice ovisi o broju optuženih/osuđenih osoba u kalendarskoj godini. Statistički izvještaj SK-2 sadržava 34 pitanja na većinu kojih se odgovara tako da se označi jedan od ponuđenih odgovora.

Periodika preuzimanja provodi se tijekom cijele godine kako bi se teret izvještavanja ravnomjerno rasporedio i izbjegao izvještajni zamor.